

คฟผ.กระบี่ กับ สังคม

กฟผ. ได้ดำเนินการจัดสร้างอาคารเพื่อ
แสดงซากสิ่งมีชีวิตโบราณที่พบในเหมือง
ลิกไนต์ จ.กระบี่ ตลอดจนกิจการของโรง
ไฟฟ้ากระบี่และการทำเหมืองถ่านหินลิกไนต์
ในอดีตเพื่ออนุรักษ์ให้เป็นสมบัติของชาติ
และอนุชนรุ่นหลัง ได้ศึกษาหาความรู้ต่อไป

อาคารนิทรรศการซากสิ่งมีชีวิต ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่โรงไฟฟ้ากระบี่ใหม่ ของกฟผ. ตำบลคลองขนาน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ เปิดให้ประชาชนและผู้สนใจเข้าชมได้ทุกวันในเวลาราชการ

สอบถามรายละเอียดและติดต่อได้ที่
หมวดประชาสัมพันธ์ โรงไฟฟ้ากระบี่
โทรศัพท์ 075-611984-5 ต่อ 3270,3279

อาหารนิทรรศการซากสิ่งมีชีวิต

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

กระบี่ ยุคล้านปี

โรงไฟฟ้าลิกไนต์กระบี่

กับการค้นพบที่สำคัญ

ในช่วงปีพุทธศักราช 2504 ความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยในภาคใต้ ได้สูงขึ้น จึงได้ก่อสร้างโรงไฟฟ้าลิกไนต์กระบี่ ขนาดกำลังผลิต 60,000 กิโลวัตต์ และเปิดเหมืองลิกไนต์ขึ้นที่บริเวณคลองบางปูดำ ตำบลคลองขนาน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ เพื่อป้อนถ่านลิกไนต์สำหรับเป็นเชื้อเพลิงให้กับโรงไฟฟ้า และที่นี่เองเป็นจุดเริ่มต้นการค้นพบซากบรรพชีวิน (Fossil) ของสิ่งดึกดำบรรพ์สกุลและชนิดใหม่ของโลกที่มีสายพันธุ์เดียวกับมนุษย์ในยุคปัจจุบันซึ่งมีประวัติทางโบราณคดี อันยาวนานและยาวไกลกว่ายุคก่อนประวัติศาสตร์ไปอีกหลายล้านปี

ซากบรรพชีวิน (Fossil)

ซากบรรพชีวินหรือฟอสซิลคือ ซากหรือร่องรอย ของสิ่งมีชีวิตในอดีตที่ประทับอยู่ในหิน บางแห่งก็มีซากเดิมปรากฏอยู่ บางแห่งเป็นรอยพิมพ์ เช่นรอยตีนสัตว์ มูลสัตว์ สำหรับไม้กลายเป็นถ่านหินก็ถือว่า อยู่ในหมู่ซากดึกดำบรรพ์นี้เหมือนกัน

ซากสิ่งมีชีวิตถ้าหากถูกฝังกลบในตัวกลางที่สามารถป้องกันการเน่าเปื่อย ฝุ่นผง หรือถูกทำลายจากสิ่งมีชีวิตอื่น ก็จะสามารถเก็บรักษาในหินมาจนถึงปัจจุบัน

ซากบรรพชีวินที่พบในเหมืองลิกไนต์ กระบี่

โดยโครงการร่วมมือสำรวจและศึกษาซากบรรพชีวิน สัตว์มีกระดูกสันหลัง ไทย-ฝรั่งเศส โดยกรมทรัพยากรธรณีประเทศไทย และมหาวิทยาลัยมงเปลิเยร์ ประเทศฝรั่งเศส ณ บริเวณ เหมืองถ่านหินลิกไนต์ อ.เหนือคลอง จ.กระบี่ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้สำรวจพบซากสิ่งมีชีวิตสัตว์มีกระดูกสันหลังโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์หลายชนิด จากการศึกษาพบว่า เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ประมาณ 27 ชนิด และสัตว์เลื้อยคลาน จำพวกงู เต่า จระเข้ อีก 6 ชนิด

ซากเต่าบนชั้น
ถ่านหินลิกไนต์

นอกจากนี้ยังพบซากปลาและหอยอีกหลายชนิด ในจำนวนนี้เป็นซากฟอสซิลชนิดใหม่หลายชนิดได้แก่

บ้าง (Dermotherium major)

ไพรเมต (Siamopithecus eocaenus และ Wailekia orientale)

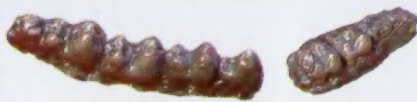
สัตว์กินเนื้อ (Miasis thailandicus)

สัตว์กีบ (Egatochoerus jaegeri, Siamotherium krabiense, Anthracotherium chaimanei, Anthracokery thailandicus และ Bothriogenys orientalis)

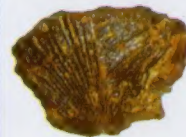
ฟันกรามล่างของเสี้ยวของเสี้ยวดาบ
Hoplophoneus sp.

ณ ที่แห่งนี้ยังขุดพบเสี้ยวของเสี้ยวของเสี้ยวดาบได้เป็นครั้งแรกของเมืองไทย ในปี พ.ศ. 2533 หลังจากที่อยู่สูญพันธุ์ไปจากโลก เมื่อหลายสิบล้านปีก่อน และได้ขุดพบฟันกรามบนและกรามล่างของสัตว์กีบชนิดใหม่ซึ่งค้นพบครั้งแรกที่เหมืองกระบี่ จึงได้ตั้งชื่อสัตว์กีบดังกล่าว เพื่อเป็นเกียรติแก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยด้วย คือ Egatochoerus Jaegeri

ฟันกรามบนและฟันกรามล่างของ
Egatochoerus Jaegeri

นอกจากฟอสซิลสัตว์ ยังพบฟอสซิลพืชใบเลี้ยงเดี่ยวและพืชใบเลี้ยงคู่ ส่วนใหญ่เป็นซากใบไม้แต่ก็พบซากต้นไม้กลายเป็นถ่านหินอยู่ในบางบริเวณ

ซากใบปาล์ม

ซากปลาหมึกวัยโตขึ้น

ซากพืชใบเลี้ยงคู่ CLAYSTONE

ต้นไม้กลายเป็นถ่านลิกไนต์

เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2528 ซากดึกดำบรรพ์ของลำต้นไม้ ที่กลายสภาพเป็นถ่านลิกไนต์ ได้ถูกค้นพบ ณ บริเวณบ่อเหมืองลิกไนต์ คลองห้วยเล็ก จ.กระบี่ ส่วนของลำต้นและส่วนโคนต้นมีลักษณะโครงสร้างที่สมบูรณ์ สามารถเห็นวงปี และกิ่งได้ชัดเจน เป็นพืชชนิดใบเลี้ยงคู่ มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเฉลี่ย 40 เซนติเมตร ความยาวที่ขุดพบ 3.9 เมตร คำนวณอายุเฉลี่ยได้ 35-37 ล้านปี

เอเชียแหล่งกำเนิดมนุษย์ชาติ

“ไพรเมต” (Primate)

คือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจำพวกหนึ่งที่มีลักษณะพิเศษคือ มีสมองค่อนข้างใหญ่กว่าสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดอื่น ตาทั้งสองข้างมองไปข้างหน้า ทำให้เห็นภาพได้ตามมิติ มีมือหยิบจับของได้ นิ้วมือแบน มีเล็บแทนการมีกรงเล็บ มีกระดูกหัวไหล่ที่หมุนได้และยื่นแขนไปจับได้ไกล

ไพรเมต มี 2 ชนิดคือ

ไพรเมตชั้นสูงได้แก่ ลิง ลิงไม่มีหาง และมนุษย์ อีกพวกคือ ไพรเมตชั้นต่ำได้แก่ ลีเมอร์ ทาร์เซีย และลิงลม

“สยามโมพิเทคัส อีโอซีนัส”
(SIAMOPITHECUS BOCAENUS)

สยามโมพิเทคัส อีโอซีนัส

คือชื่อที่ใช้เรียกซากดึกดำบรรพ์ของลิงจากสยาม อายุอีโอซีน (35-37 ล้านปี) เป็นพอสซิล ไพรเมต แอนโทรโปอิด (Primate Antropoid) ชนิดใหม่ของโลก ที่มีกรามค่อนข้างหนาและใหญ่ สันเชื่อมระหว่างปุ่มฟันด้านในและเคลือบฟันไม่เรียบ ขนาดฟันกรามบนซี่ที่หนึ่ง ใหญ่กว่าฟันกรามซี่ที่สอง ค้นพบได้จากบริเวณเหมืองถ่านหิน ที่อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ การค้นพบครั้งนี้ ได้สร้างข้อสันนิษฐานใหม่เกี่ยวกับต้นกำเนิดของมนุษย์ขึ้นมาว่า ลิงที่เป็นสายพันธุ์มนุษย์ น่าจะมีศูนย์กลางการวิวัฒนาการในทวีปเอเชียแล้วขยายไปตามที่ต่างๆ ทั่วโลก

“ฟันกรามบนและกรامل่างของลิงสยาม”

กระบี่ยุคล้านปี

การค้นพบซากดึกดำบรรพ์ของลิงชั้นสูงชนิดใหม่ของโลก ที่มีสายพันธุ์เดียวกับมนุษย์ในยุคปัจจุบัน คือหลักฐานยืนยันว่า กระบี่คือดินแดนเก่าแก่ เป็นแหล่งอารยธรรมสำคัญของมนุษย์มากที่สุดแห่งหนึ่งในคาบสมุทรเอเชียตะวันออกเฉียงใต้